

for det ærede Thing mine Grunde derfor. For det Første vilde en saadan Beskændtgjørelse af en vis Administrations Virksomhed indenfor de utvivlsomt lovbestemte Grænser være noget aldeles Afvigende fra, hvad der finder Sted i alle andre Forhold. Dette ene Forhold vilde saaledes her blive behandlet ganske undtagelsesviis; men dertil kommer, at enhver Bevilling sædvanligviis støtter sig til meget omfattende factiske Forhold. Efter Loven om Vedelag for Hoverteis Afløsning skulde en vis Række af Betingelser være tilstede; for at meddele de herhen hørende Bevillinger, og forsaavidt de øvrige nævnte Bevillinger beroe paa et billigt Skjøn over, hvad der er retfærdigt, saa er dette Skjøn igjen betinget af de locale Forhold, som i de enkelte Tilfælde ligge for, for ikke at tale om, hvad der med Hensyn til disse sidste Bevillinger spiller en Hovedrolle, Communalbestyrelsens og nævnlige Sogneforstanderskabernes Erklæringer. Alle disse Data kunne jo paa ingen Maade komme til Offentlighedens Kundskab ved de Fortegnelser, der skulde gives over Bevillingerne, og jeg vilde altsaa udsætte mine Formænd i Ministeriet, og hvis man vil gaae længere tilbage, da Rentekammerets Medlemmer for en Daddel over disse Bevillingers Meddelelse, uden at det Offentlige kunde blive sat i stand til at bedømme Forholdene; men det bør allermindst den Eftermand gjøre, der maa skee er strengere i Henseende til de her omhandlede Forhold end hans Formænd. Jeg skal i Forbindelse dermed oplyse, at der i 1850 blev af den daværende Indenrigsminister givet det Tilfagn for hans Vedkommende, at han ikke længere vilde bevirke Bevillinger til Inddragelse af Bøndejord under Hovedgaardene paa Grund af ældre Hovertiafløsning efter Plakat af 9de Januar 1838, efterat Loven om Hovertiafløsningen var traadt i Kraft, og dette Tilfagn er opfyldt baade af ham og de følgende Indenrigsministre; jeg har ikke bevirket nogen som helst Bevilling til Inddragelsen af Bøndejord under Hovedgaarde. En ganske enestaaende tilsyneladende Undtagelse af en af mine Formænd gik ud paa en Berigtigelse af en ældre Bevilling, ei paa Meddelelse af en ny, og har derfor Intet at gjøre med denne Sag. For at forhindre slige Bevillingers

fremtidige Udfærdigelse, behøves der saaledes ingen Fortegnelse over de meddelte Bevillinger. Et Andet er, at Fæstjorden paa anden Maade kan komme ind under Hovedgaarden; naar Hovedgaardseieren nemlig kan magelagge fraliggende Hovedgaardsjord med Bøndejord, der er nærliggende, saa kan denne nye Hovedgaardsjord blive underlagt Hovedgaarden, naar først Hovedgaardstærten lovmæssig er overført paa Bøndejorden, men hvoraf, naturligviis ogsaa følger, at den forhenværende frie Hovedgaardstærte bliver undergivet Fæstetvangen; men dette er slet ingen Bevillingssag, det er Anvendelsen af en lovbegrundet Ret, hvis Udøvelse skal controleres af Landinspecteuren, der skal affatte udførlige Beretninger om hvert enkelt saadant Tilfælde, for at det kan paasees, at der ikke begaaes nogen Mistilighed derved. Den ærede Interpellant anførte en Grund for sin Interpellation, som jeg dog ikke, da jeg læste Interpellationen, havde tænkt paa, idet jeg troede, at Forslangendet om en Fortegnelse over Bevillingerne mere var beregnet paa at give Anledning til en fuldkommen offentlig Bedømmelse af, hvorledes der var forholdt med disse; den Grund, som den ærede Interpellant fremførte, var den, at det interesserede Fæstene paa de Godser, hvis Gierre have faaet Bevilling til at inddrage Bøndejord paa Grund af fuldstændig Afløsning af Hovert uden endnu endelig at have benyttet samme, at saa, at vide, hvilke Gaarde og Huse, der ere bestemte til Inddragelse, for derved at erfare, om de Steder ere iblandt dem, som de selv bestode som Fæstere. Men jeg maa hertil bemærke, at Bevillingerne paa ganske faa Undtagelser nær, aldeles ikke lyde paa bestemte Steder, men paa et vist Antal Tønder Land til Tærten 24 f. Gr. 60, 100, 150 og 200 Td., saaledes at først ved indtrædende Ledighed af et Fæstested, med Hensyn til hvilket dets Gier, sædvanligviis partielt, vil benytte Bevillingen, har han at indsende en loylig Landinspecteurforretning til Dplysning om, hvilket Areal han inddrager, og som da afgaaer i det bevilgede Areal, indtil Bevillingen er heelt benyttet. Der kan saaledes i Reglen kun blive Tale om et tilbagestaaende Areal, for hvilket Bevillingen ei er benyttet, men et om tilbagestaaende Fæste-